

Κρίσεις και μεταρρυθμίσεις στην ελληνική οικονομία,
τέλη 19^{ου} – 21^{ος} αιώνας

Ανοιχτό
Σεμινάριο
Οικονομικής
Ιστορίας

Από την πρώτη στη δεύτερη πετρελαϊκή κρίση, δια μέσου της μεταπολίτευσης

Γιώργος Προγουλάκης
(Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Σχολιαστής:
Χρυσάφης Ιορδάνογλου
(Πάντειο Πανεπιστήμιο)

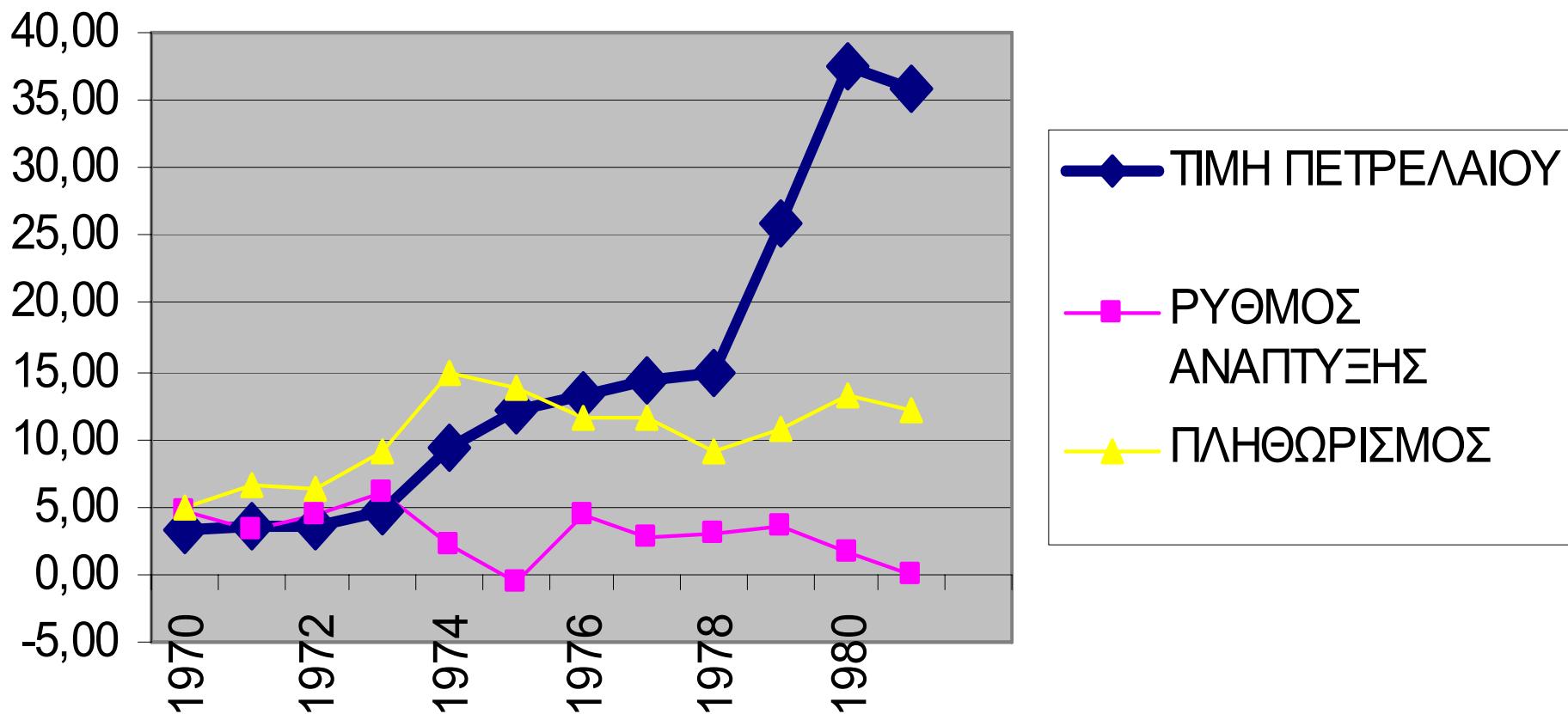
ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

α) κατάργηση της συνθήκης του Bretton-Woods (15 Αυγούστου 1971) και υποτίμηση του δολαρίου

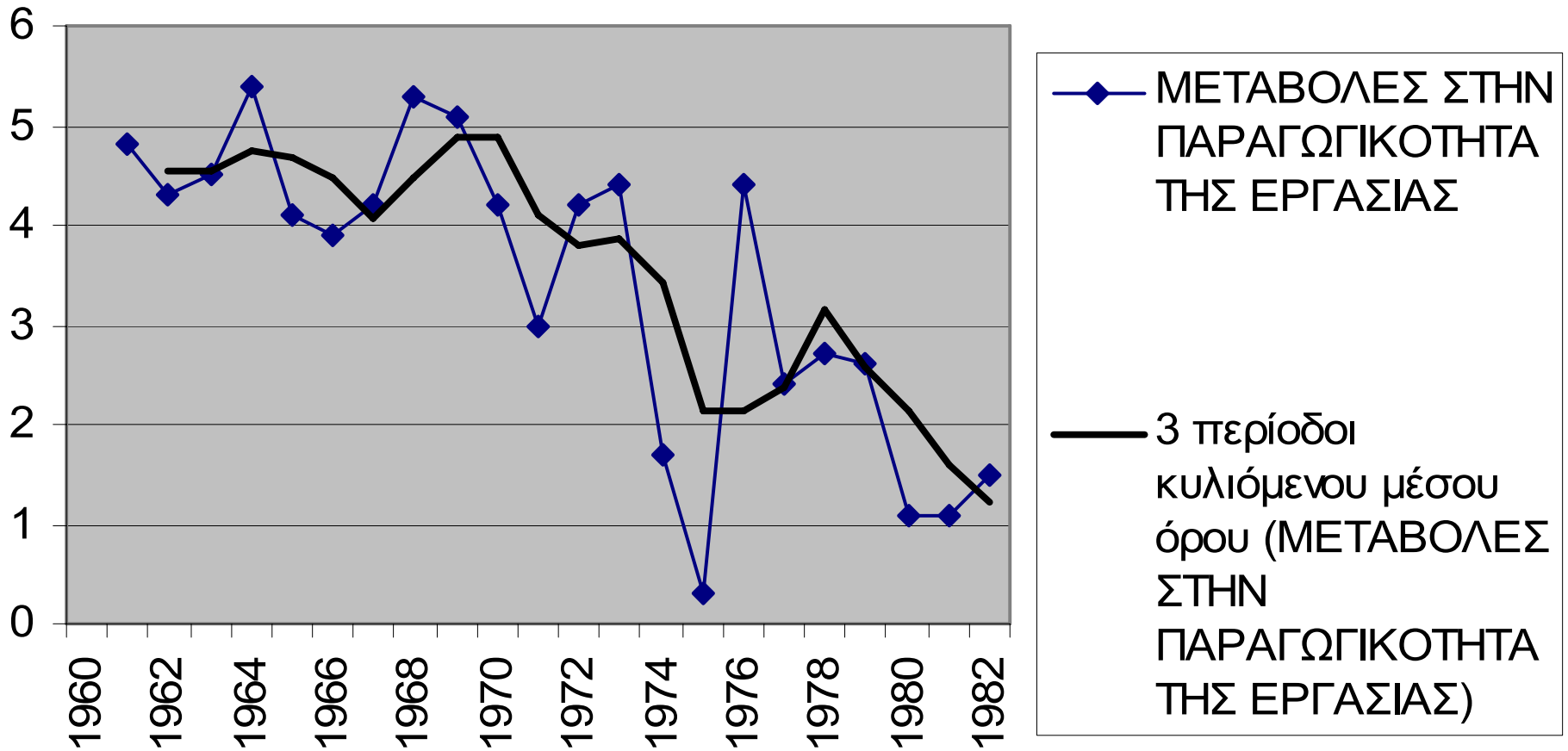
β) αύξηση της τιμής του πετρελαίου:

- κατά 80% το 1973 (1^η πετρελαϊκή κρίση)
- κατά 70% το 1979 (2^η πετρελαϊκή κρίση)

ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ, ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚ 1970 - 1981

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚ: 1961 - 1982

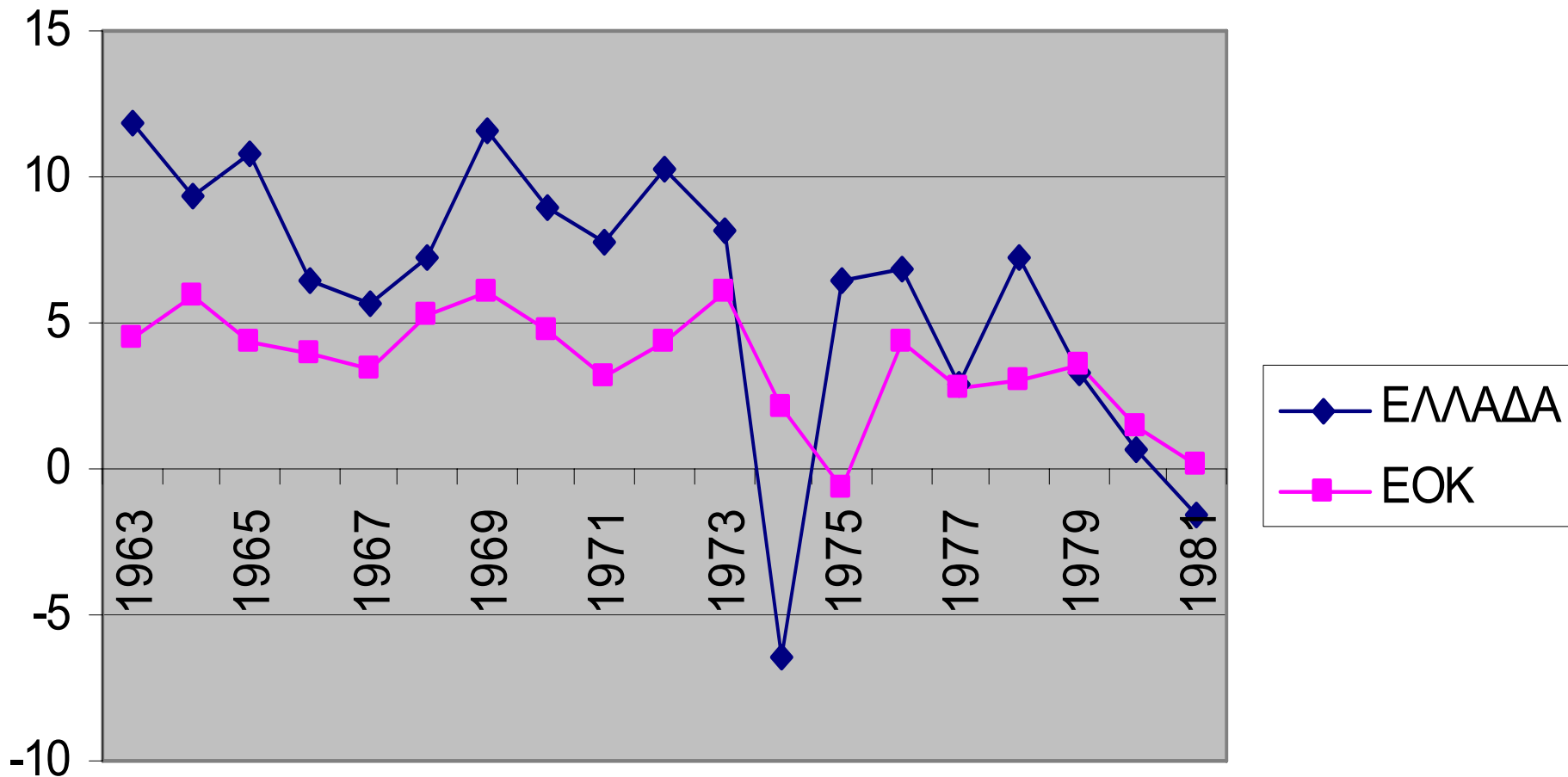
Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 70 ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚ

- Δύσκολα θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για κρίση. Αυτό που συμβαίνει είναι η εξάντληση των ωφελειών από την μίμηση του αμερικάνικου μοντέλου, και ο περιορισμός του ρυθμού ανάπτυξης
- το εγχώριο προϊόν αυξάνεται κατά 3% σε ετήσια βάση μεταξύ 1972-1981, έναντι 4,3% κατά την περίοδο 1960-1973
- η ανεργία το 1981, μετά και την 2^η πετρελαϊκή κρίση ανεβαίνει στο 7,5%

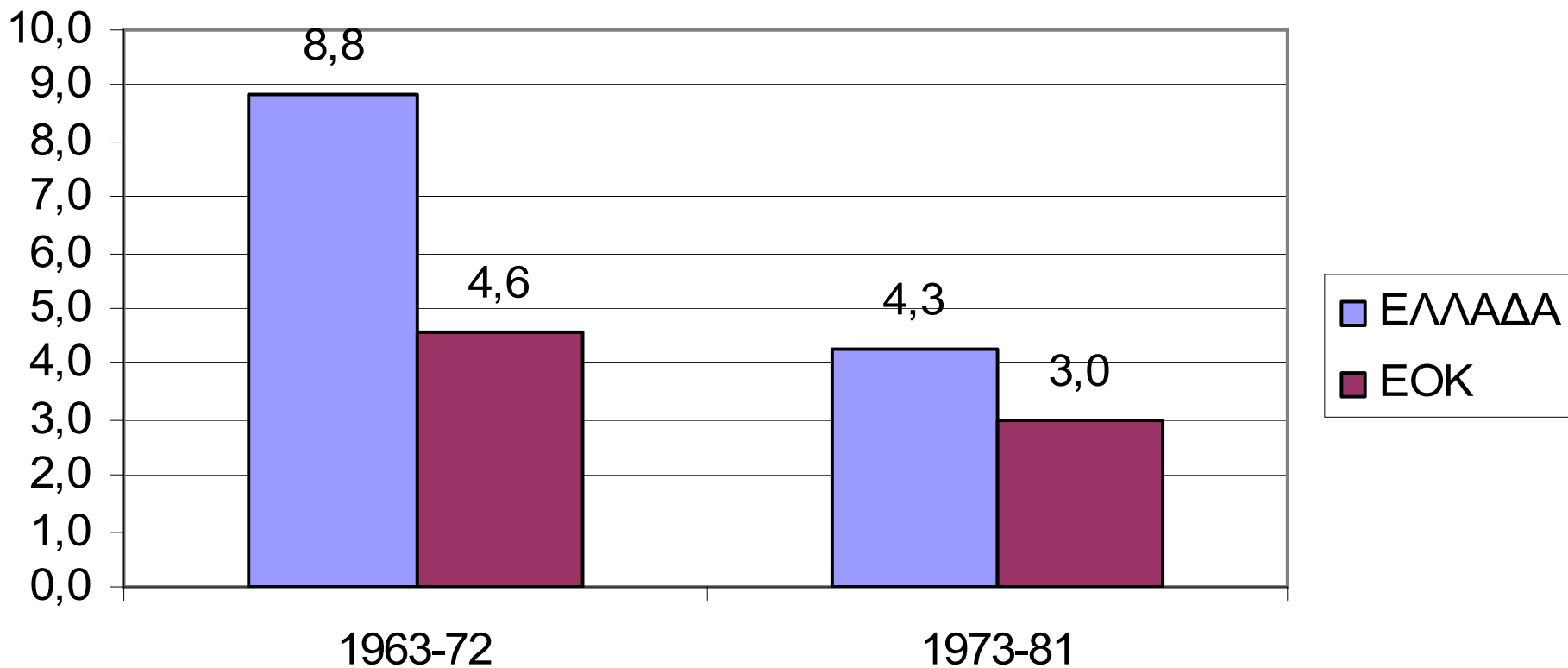
ΕΤΗΣΙΑ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΕΠ

ΕΛΛΑΔΑ - ΕΟΚ

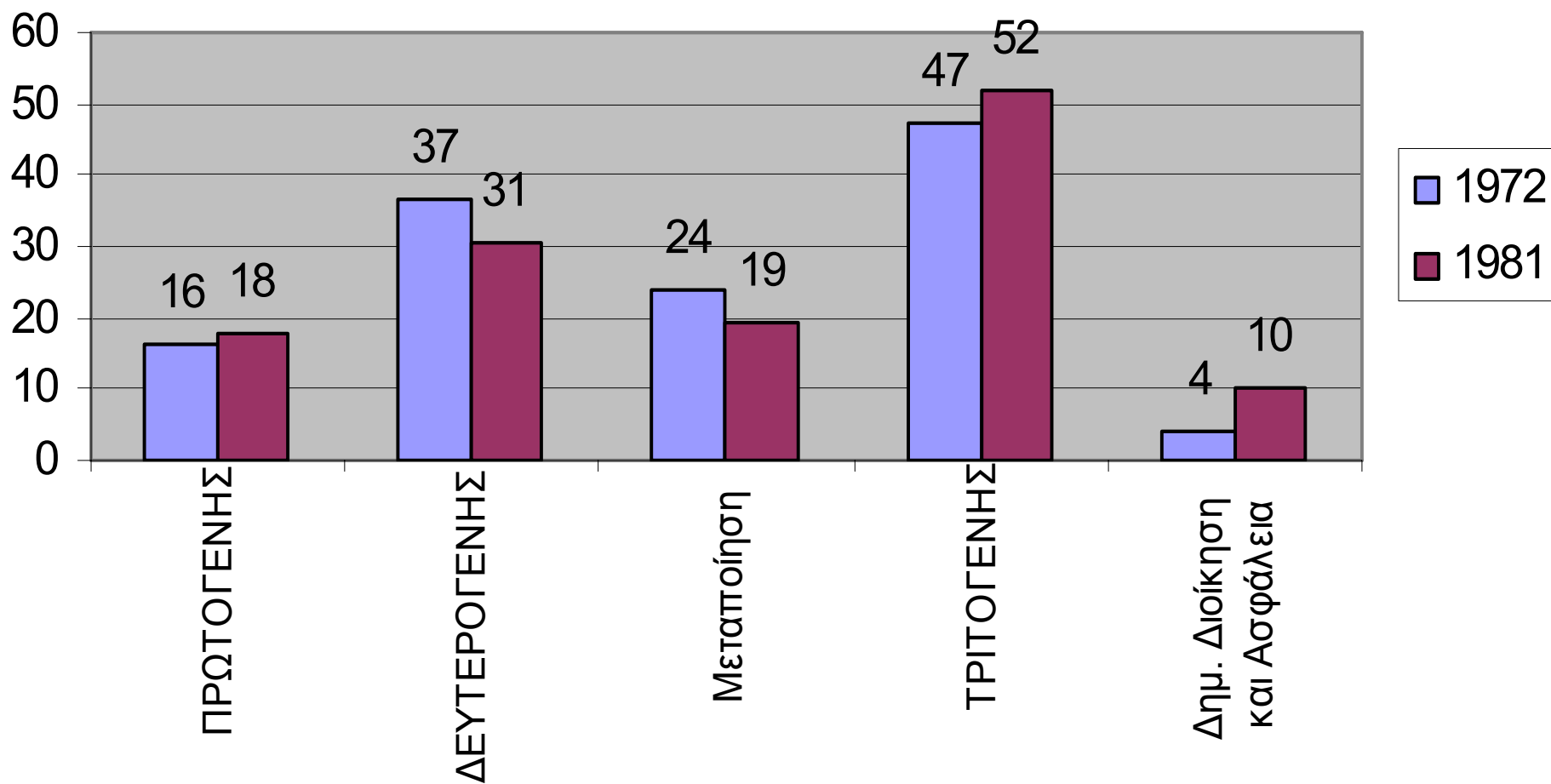
1963 - 1981

ΜΕΣΟΣ ΕΤΗΣΙΟΣ ΡΥΘΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΕΛΛΑΔΑ - ΕΟΚ 1963 - 1981

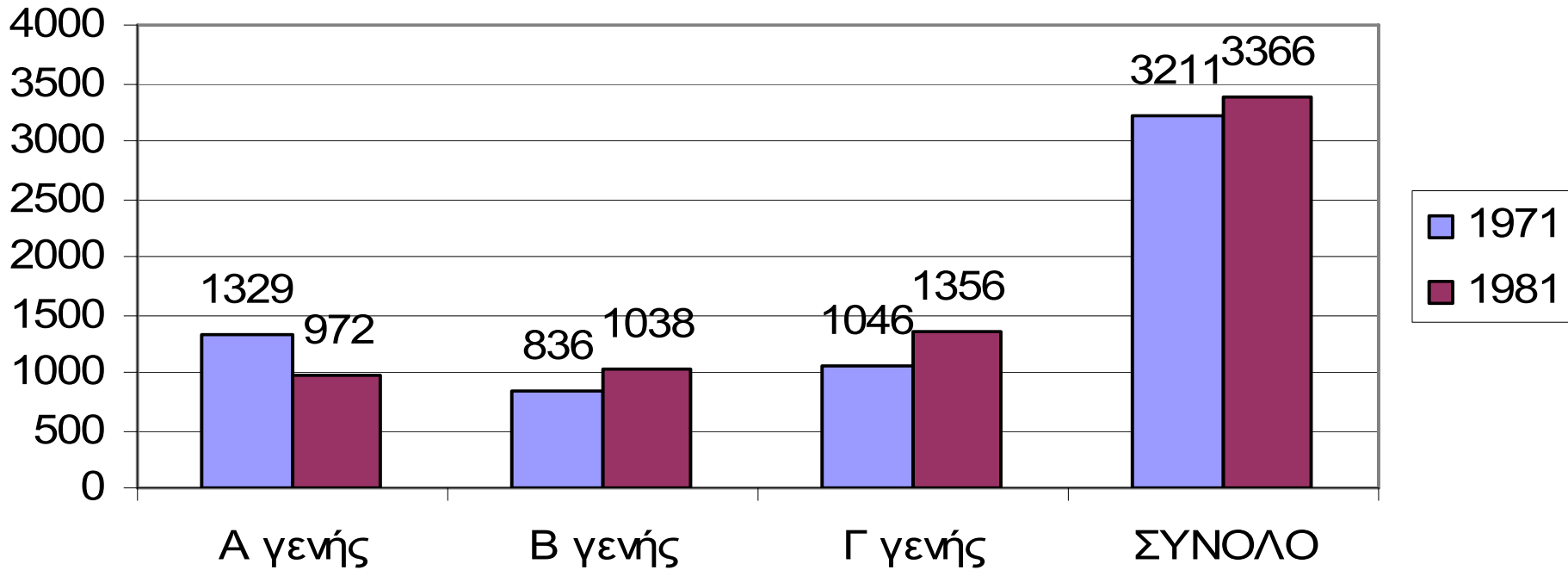

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΑΕΠ: 1972 - 1981

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ 1971 - 1981

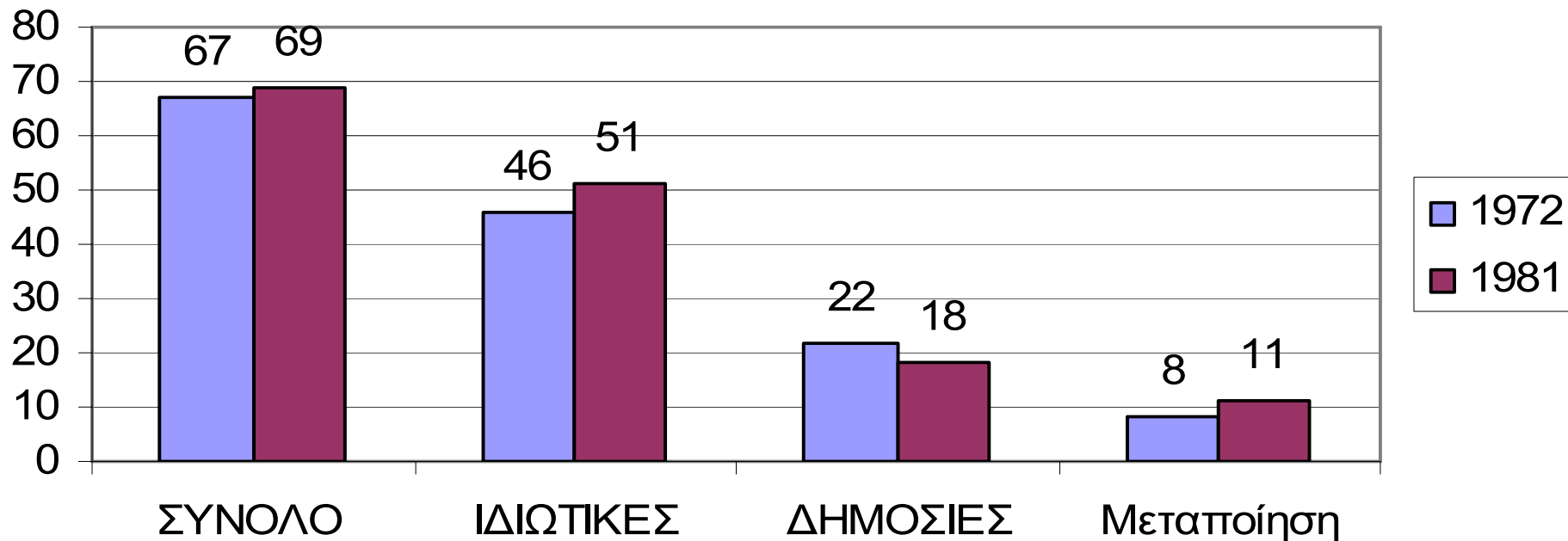

Ο ενεργός πληθυσμός ως % του
συνολικού πληθυσμού

1971 = 37,3%

1981 = 36,4%

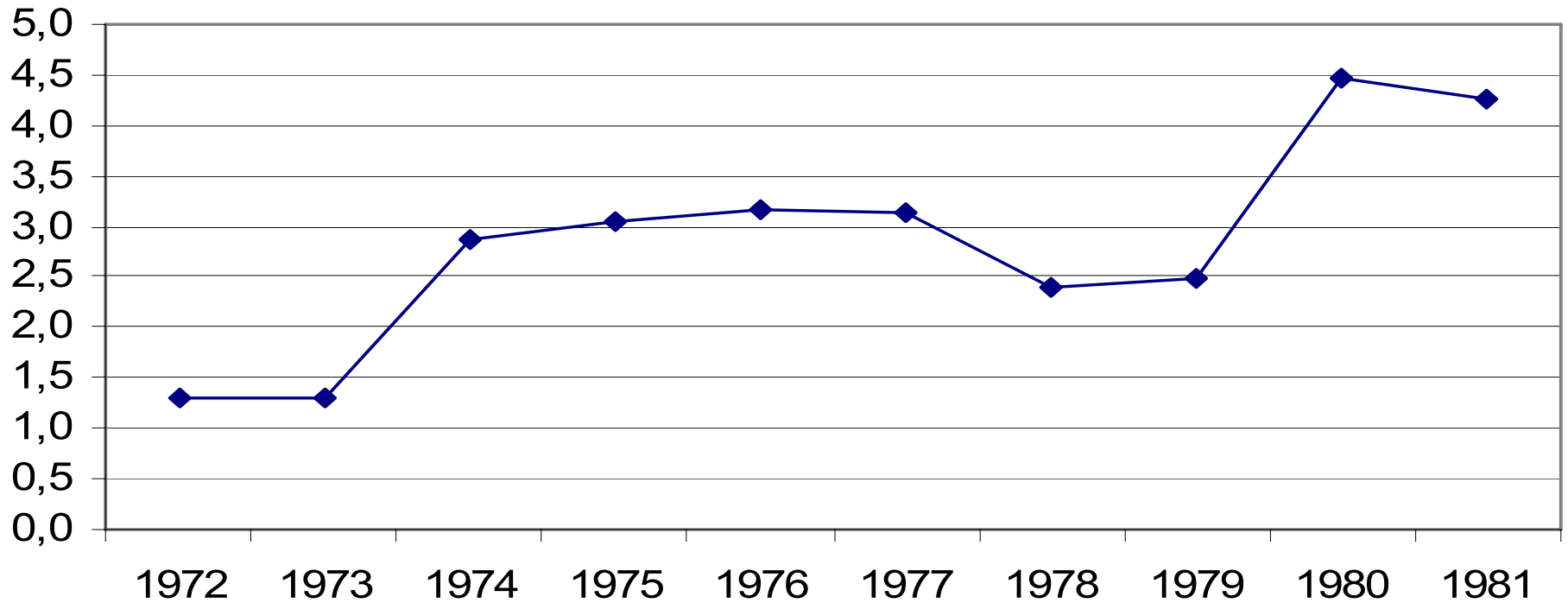
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1972 - 1981 (δισ δρχ. 1958)

Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου
Κεφαλαίου ως % του ΑΕΠ
1972: 31%   **1981: 25%**

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

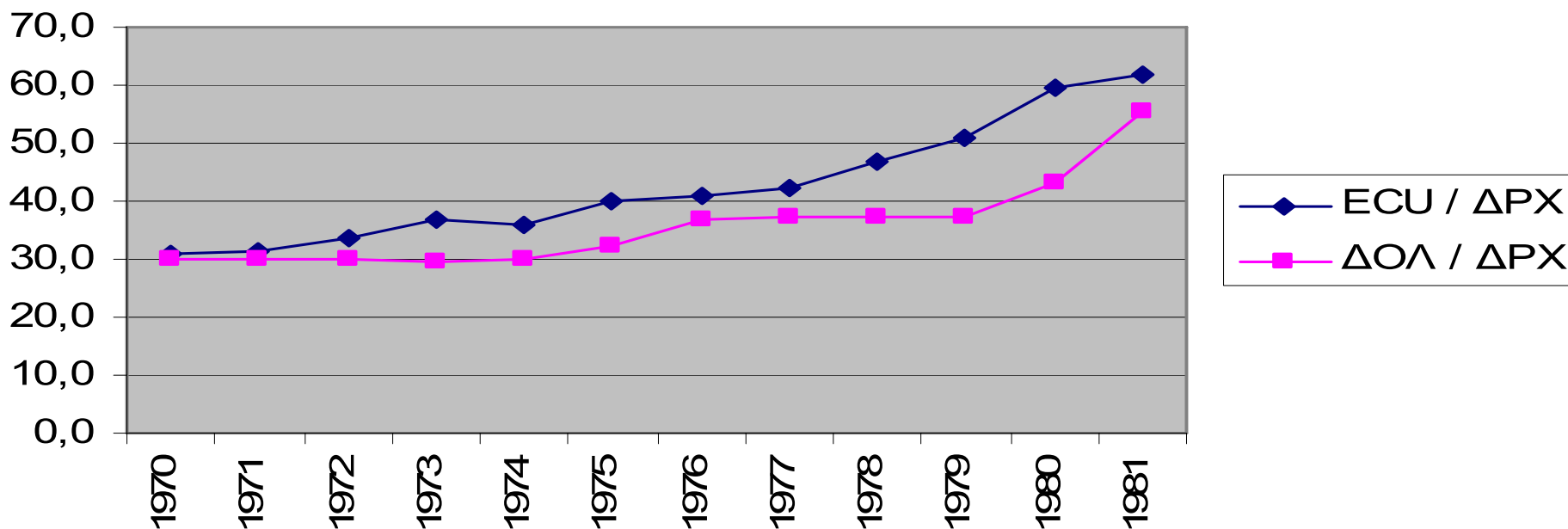
**ΑΞΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 7 εκ ΤΟΝΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ
ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΥΠ
1972 - 1981**

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. ΟΙ ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

**ΙΣΟΤΙΜΙΑ ΔΟΛΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ECU ΜΕ ΤΗΝ ΔΡΑΧΜΗ
1970 - 1981**

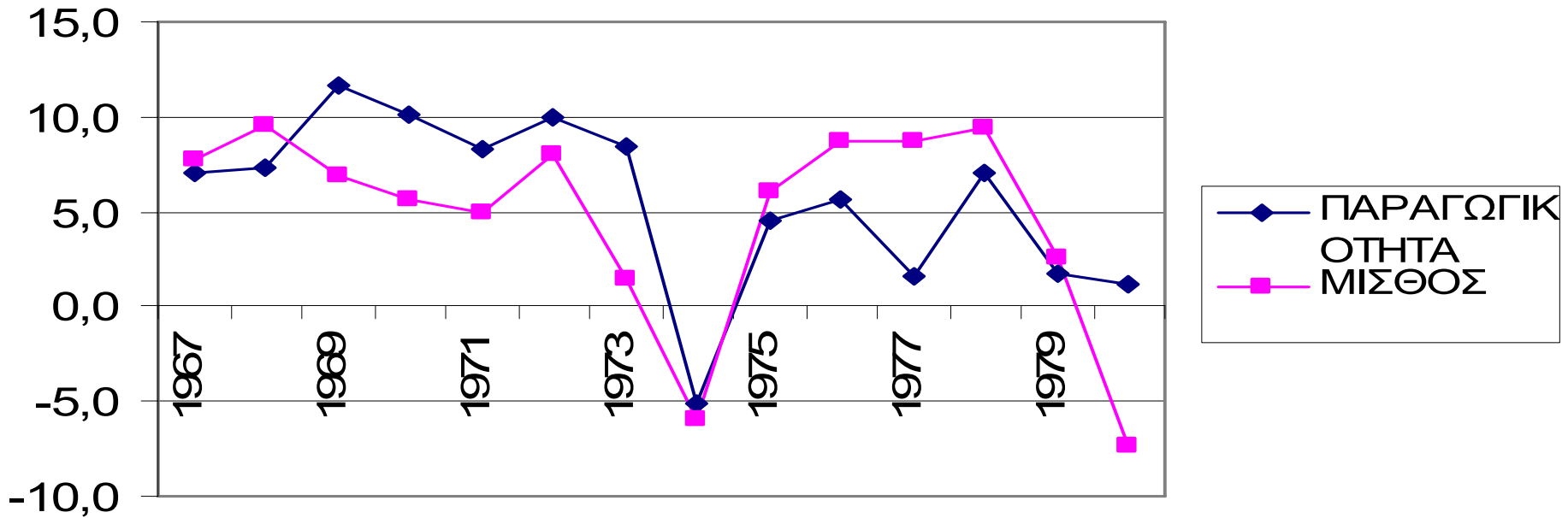
Το 1981 σε σχέση με το 1970, οι τιμές στην Ελλάδα είχαν αυξηθεί κατά 60% σε σχέση με αυτές της ΕΟΚ

Η αξία του ECU όμως είχε διπλασιαστεί

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

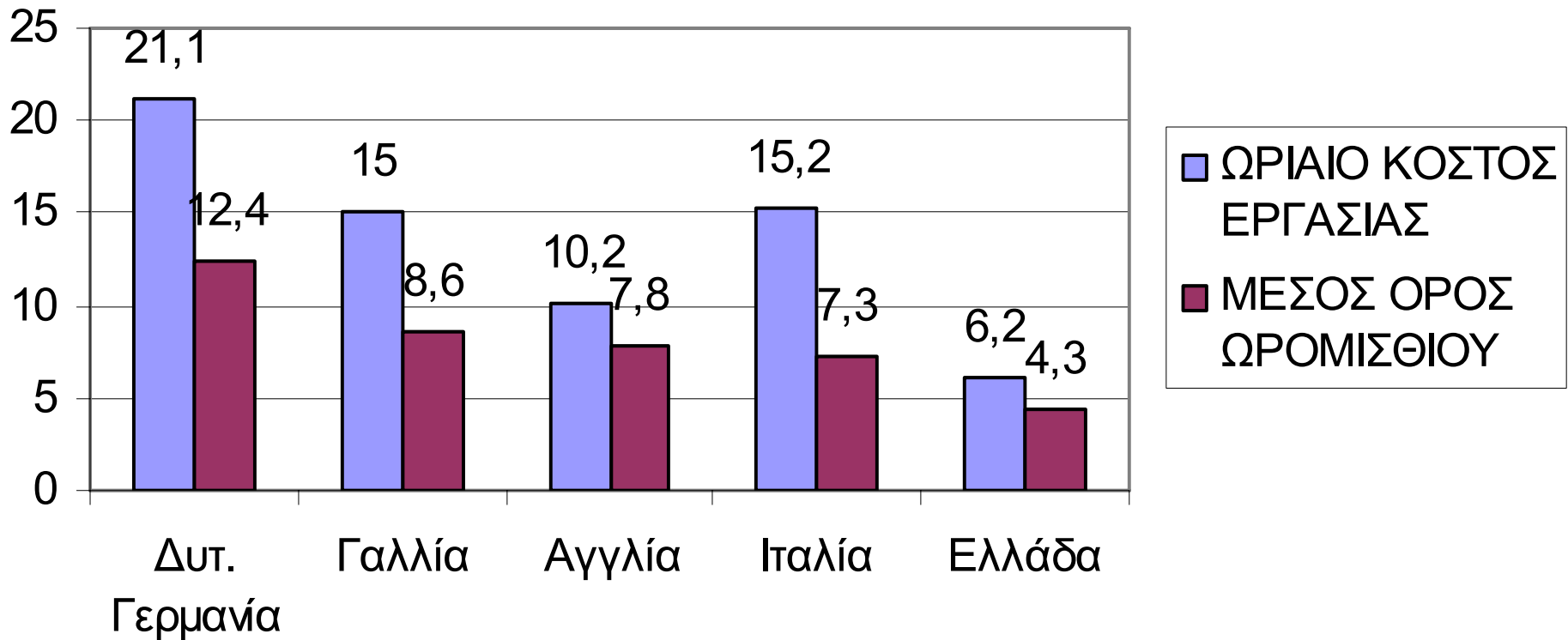
2. Η ΑΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

**ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΜΙΣΘΟΥ
1967 - 1980**

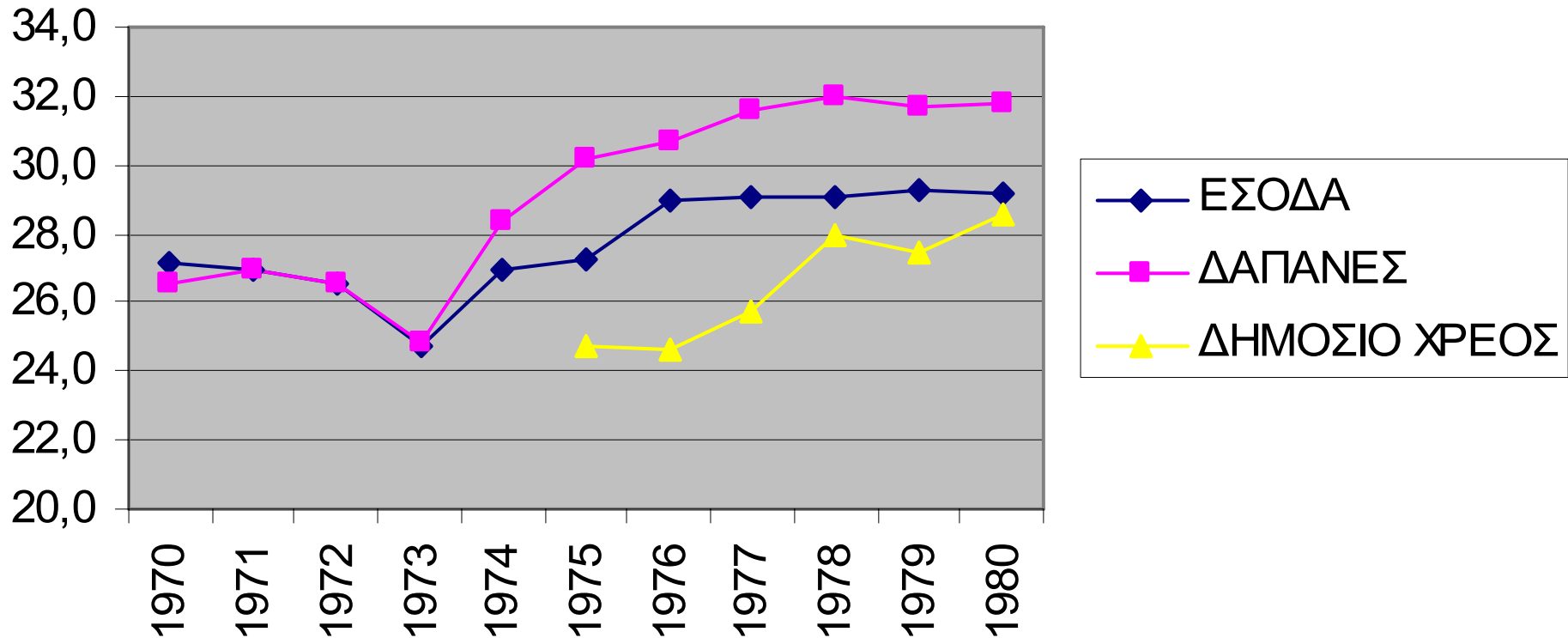

	<u>1973 = 100</u>	
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		117,5
ΜΙΣΘΟΙ		122,5

ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΩΡΟΜΙΣΘΙΟ: 1979 (σε μάρκα)

ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΠ: 1970 -1980

Άμεσοι και Έμμεσοι Φόροι ως % ΑΕΠ

	<u>1970</u>	<u>1980</u>
Άμεσοι Φόροι	3,5	5,1
Έμμεσοι Φόροι	11,8	10,7

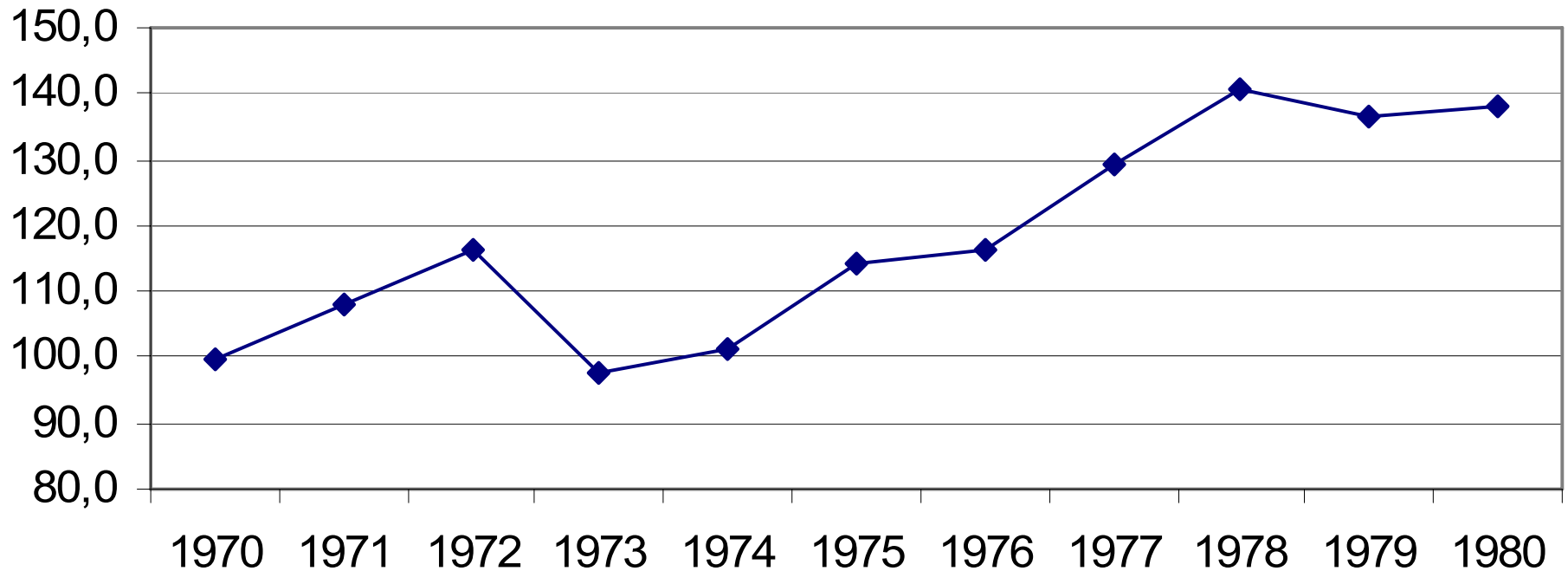
**ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ
ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ
1960 - 1981**

ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΑΕΠΚ (δισ δρχ.) (α)	ΑΥΞΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ (δισ δρχ.) (β)	(α) / (β)
1960 - 1972 (1)	55.099	36.897	1,49
1973 - 1981 (2)	118.395	19.637	6,03

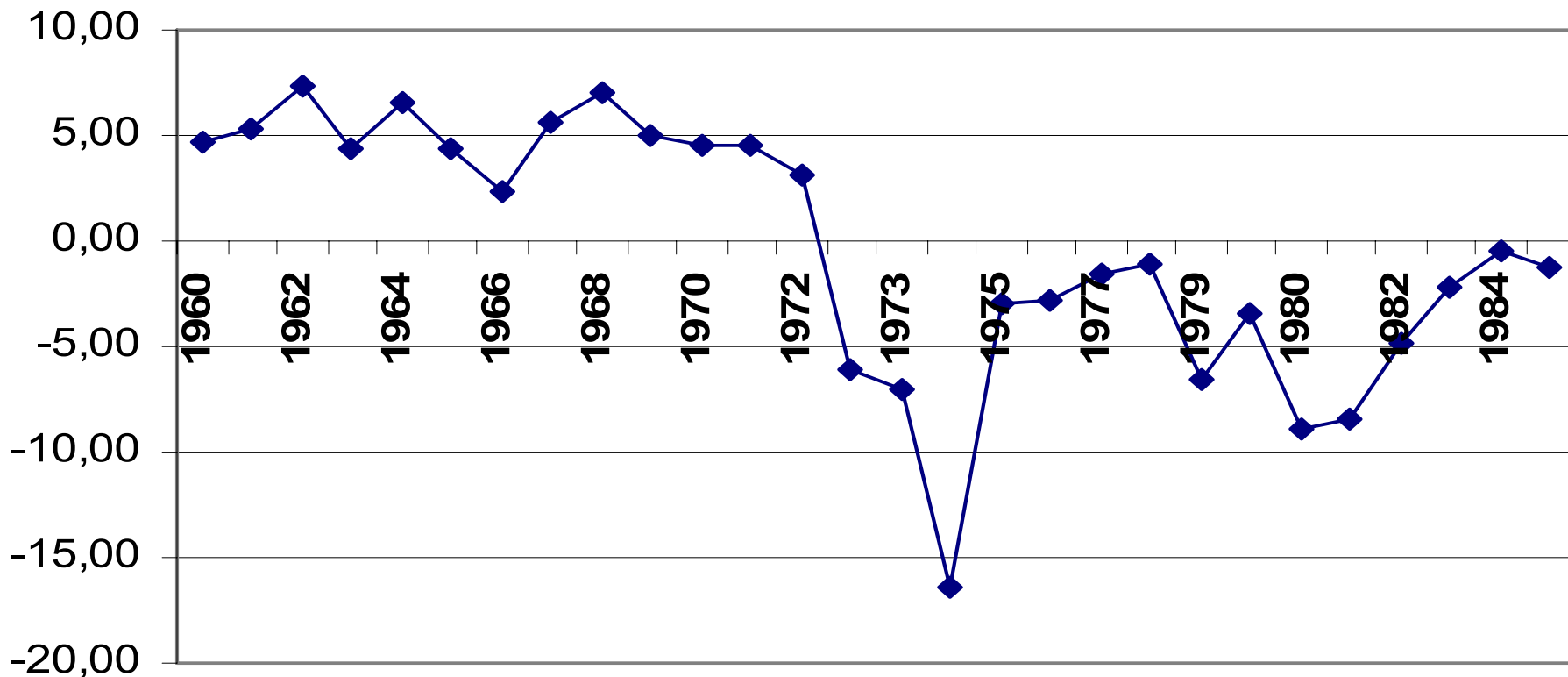
(1) Σε τιμές 1958, (2) σε τιμές 1970

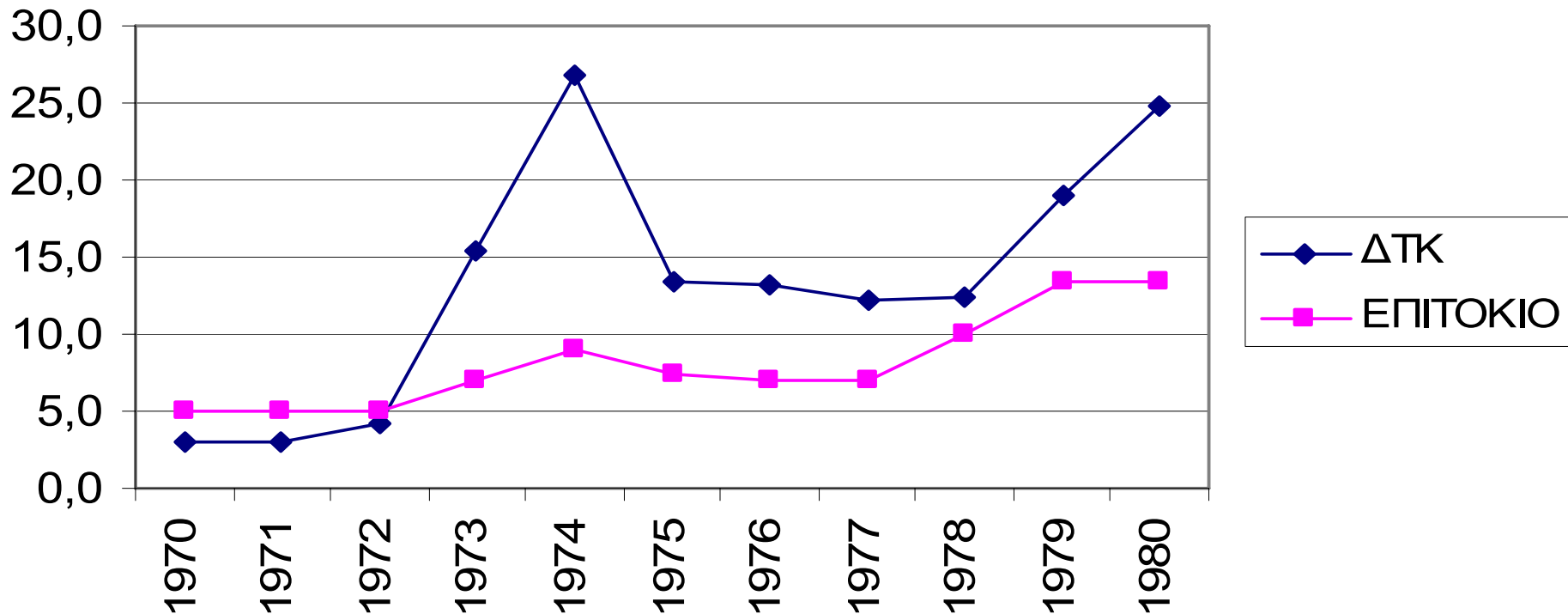
ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1970 - 1980

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ 1960 - 1985

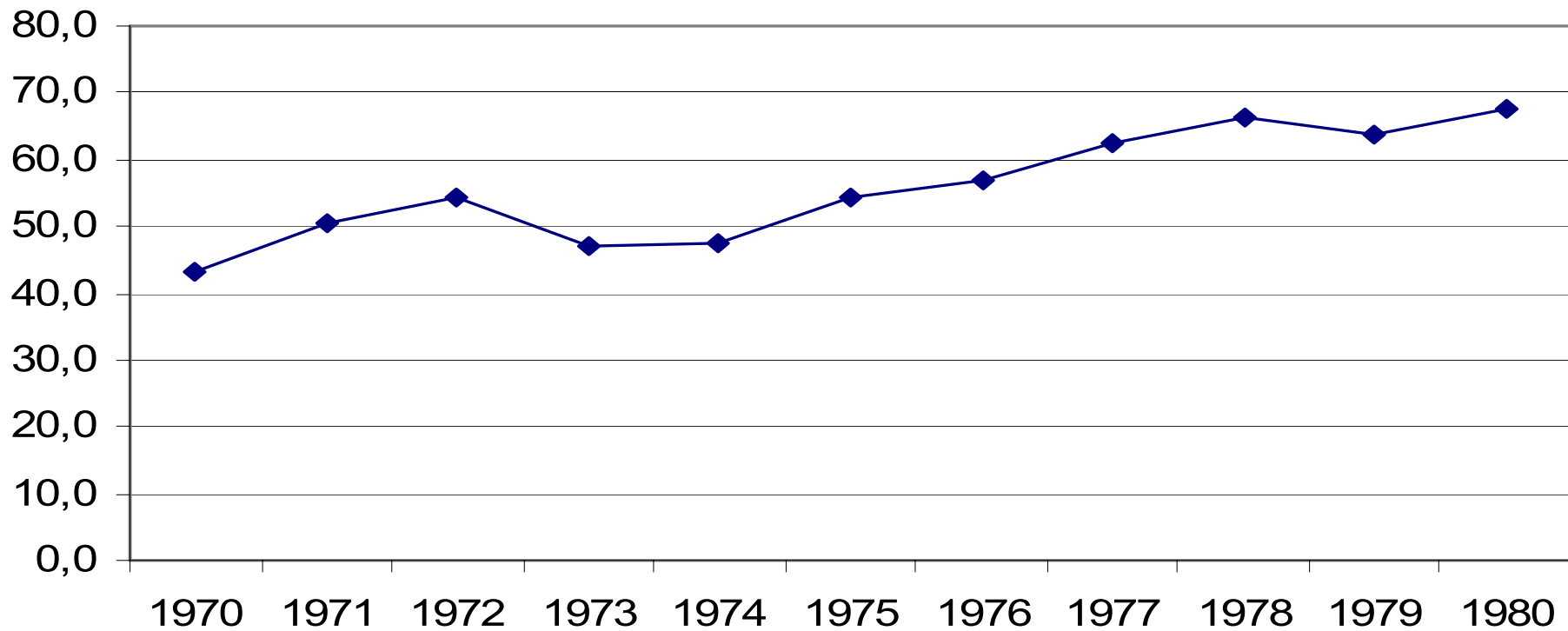

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ 1970 - 1980

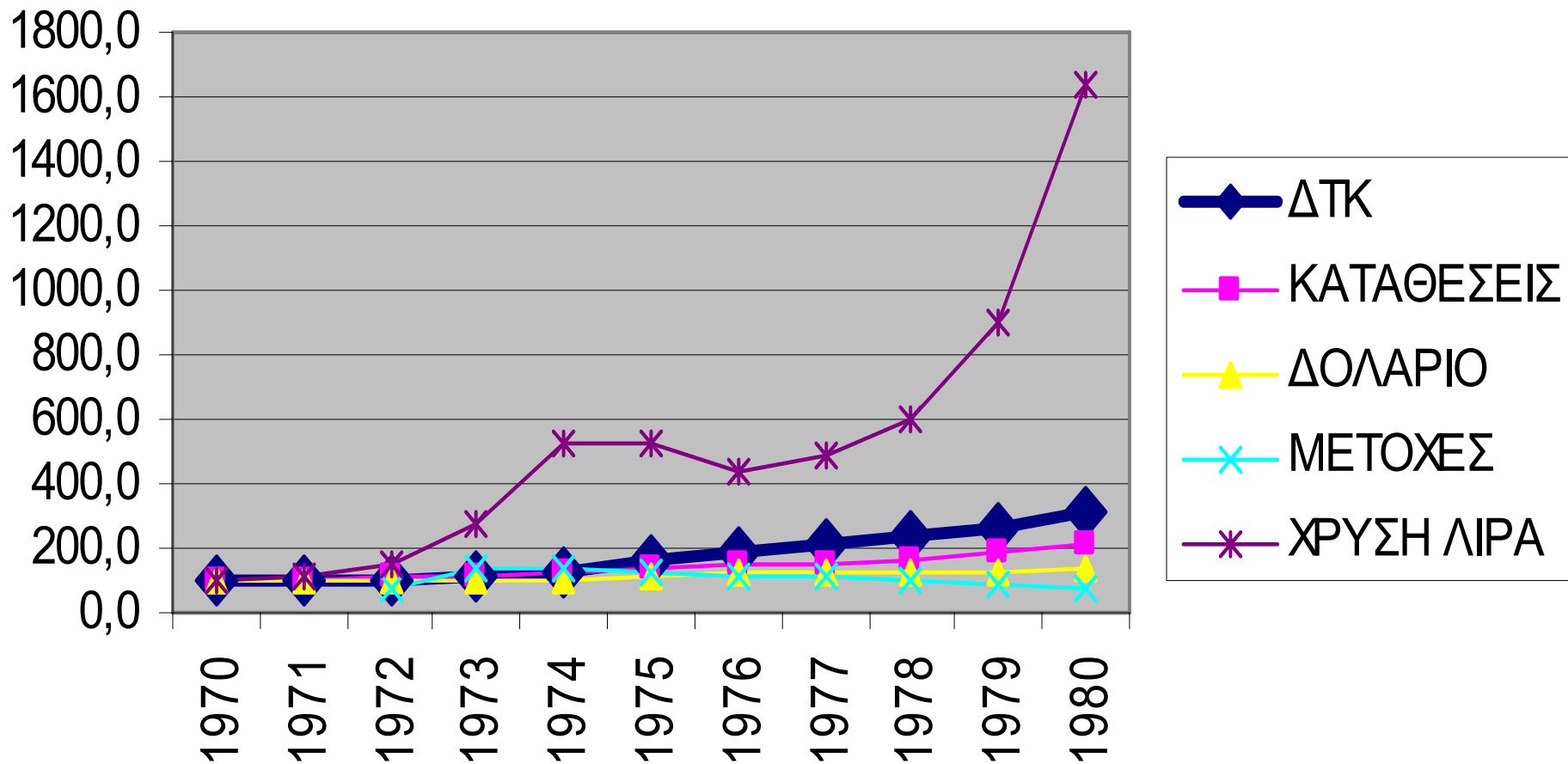

Επιτόκιο: καταθέσεων ταμειυτηρίου στις εμπορικές τράπεζες

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΙΔΙΩΤΩΝ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΑΕΥΠ 1970 - 1980

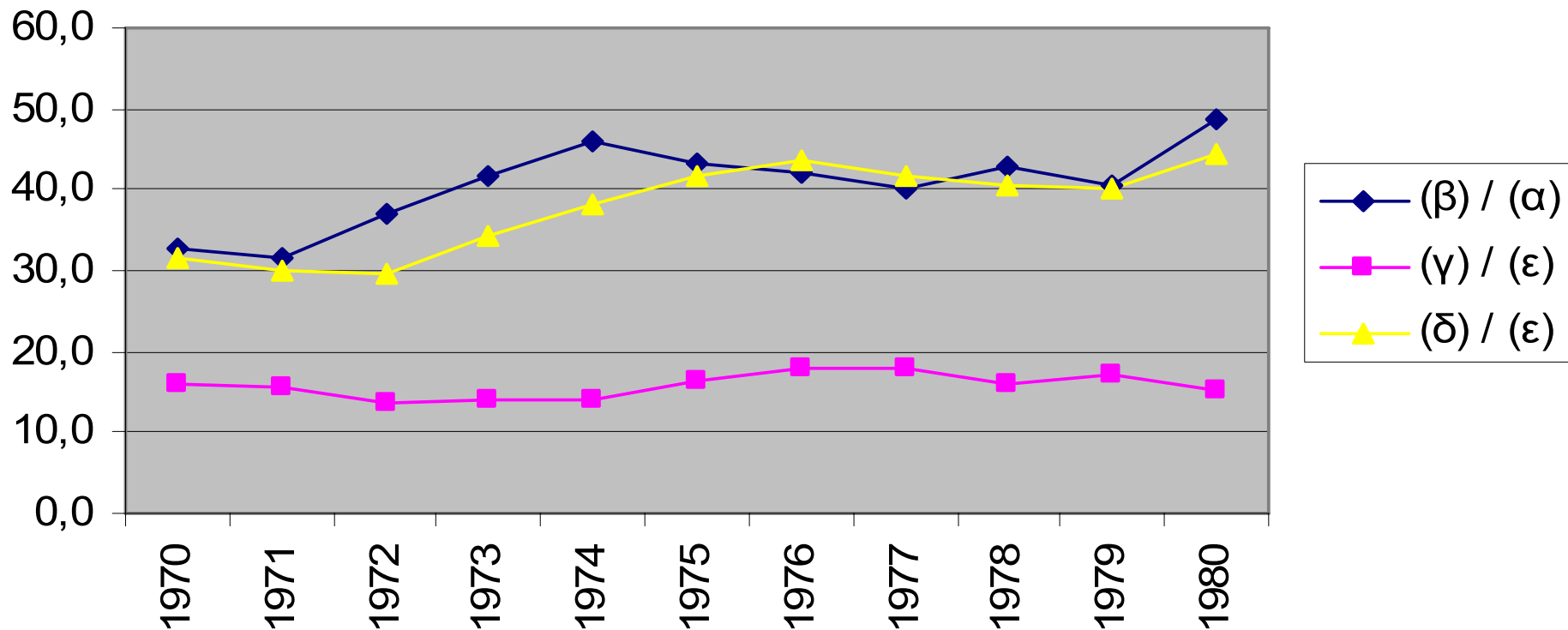

ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ, ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ, ΔΟΛΑΡΙΟ, ΜΕΤΟΧΕΣ, ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ: 1970 - 1980 (1970 = 100)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (%)

1970 - 1980

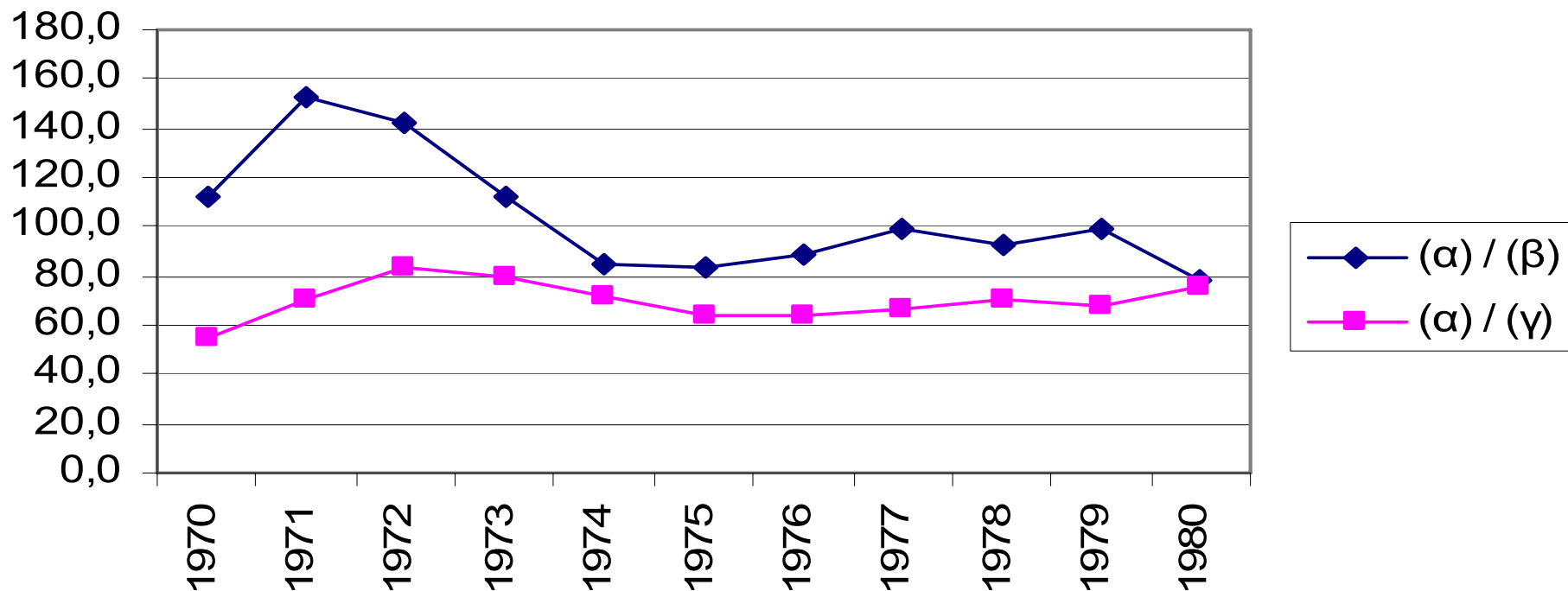

(β) / (α): εξαγωγές ως ποσοστό των εισαγωγών

(γ) / (ε): εμπορικό έλλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ

(δ) / (ε): εισαγωγές + εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ

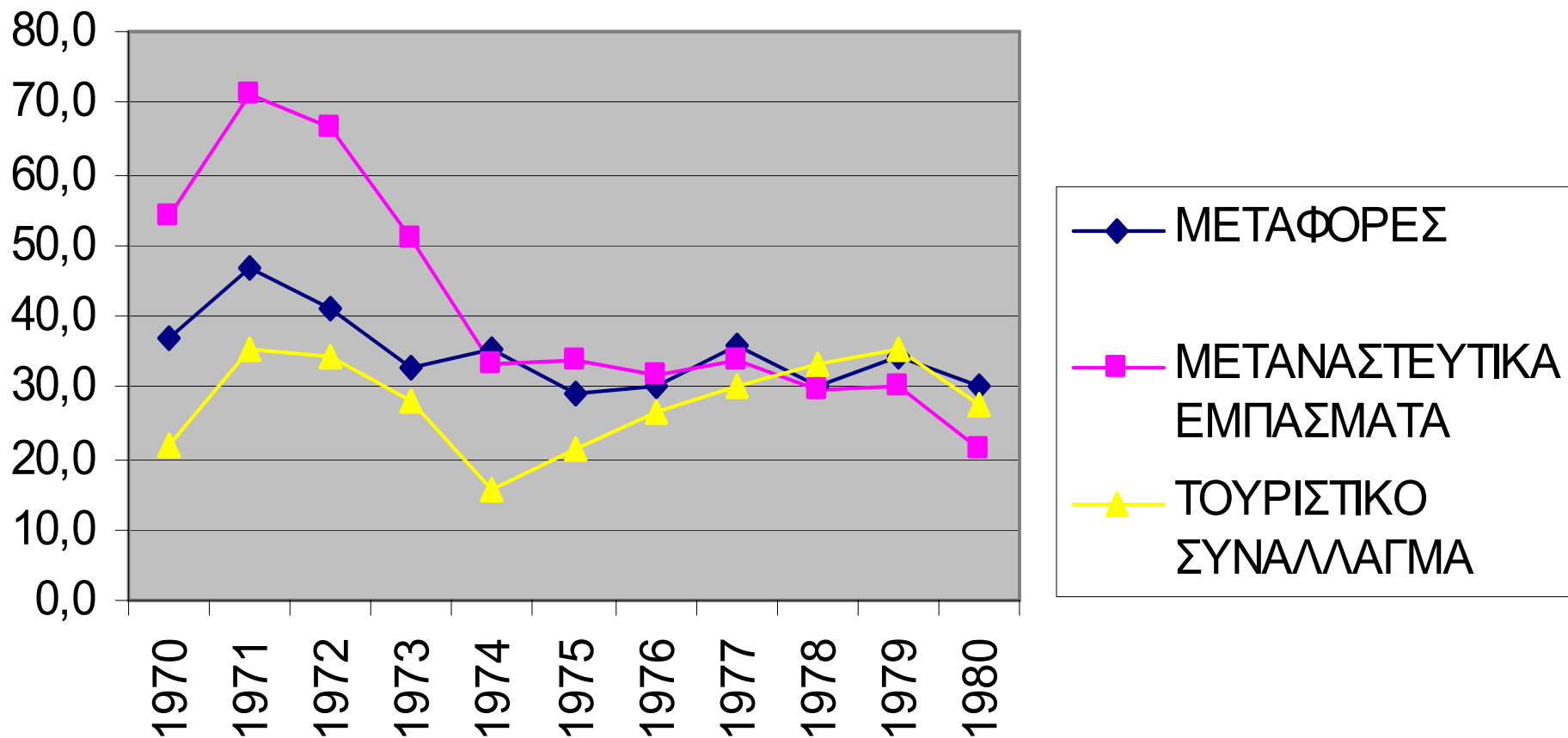
ΟΙ ΑΔΗΛΟΙ ΠΟΡΟΙ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ 1970 - 1980

(α) / (β): άδηλοι πόροι ως ποσοστό των εξαγωγών

(α) / (γ): άδηλοι πόροι ως ποσοστό του εμπορικού ελλείμματος

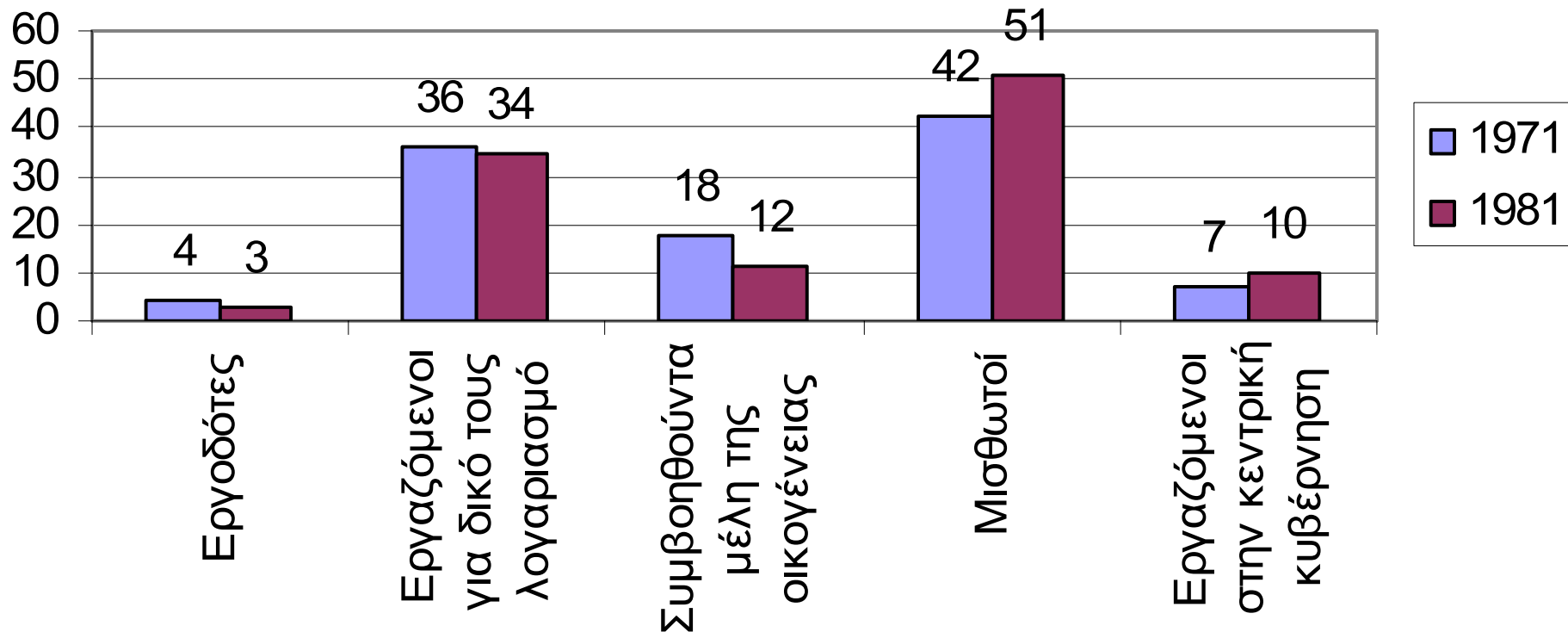
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

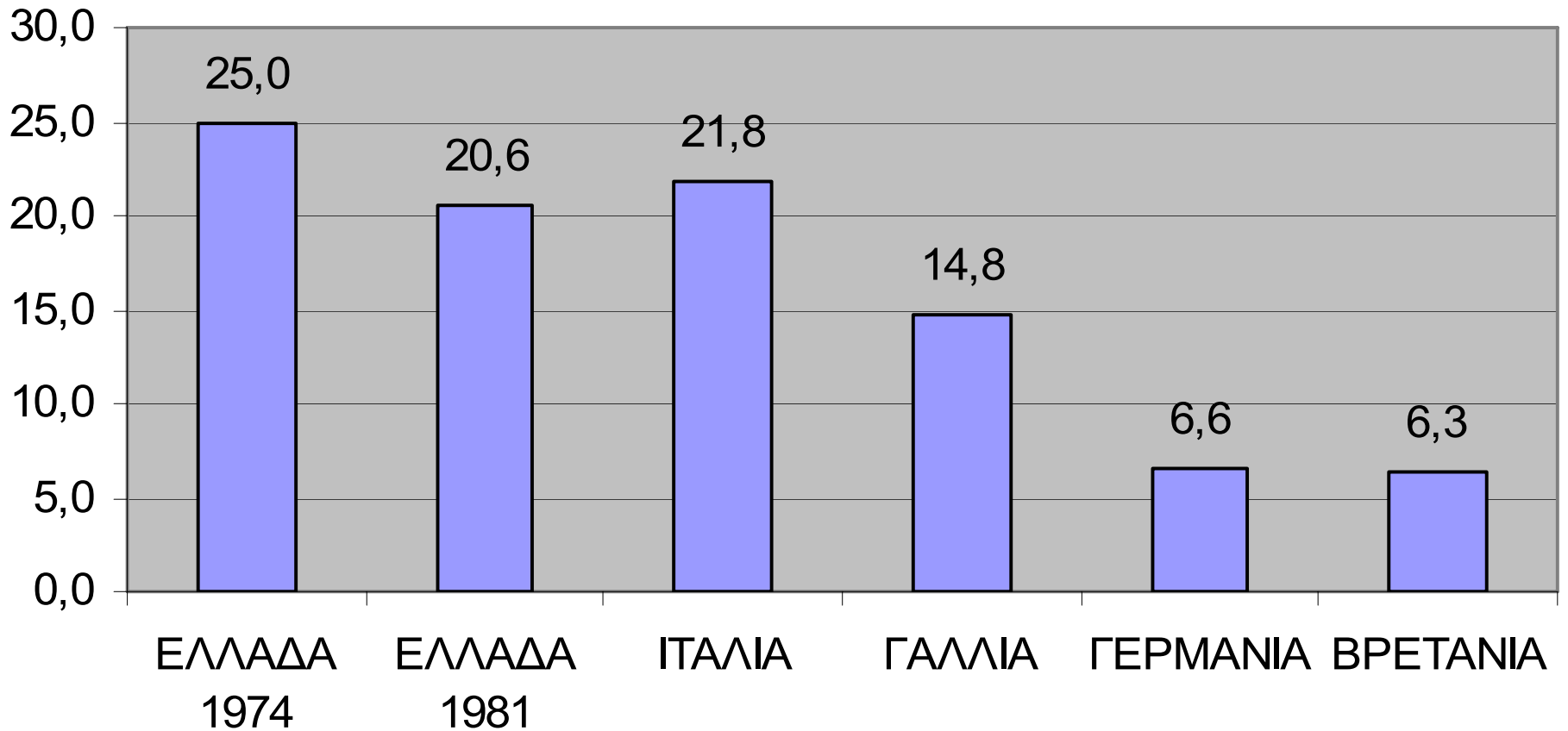

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

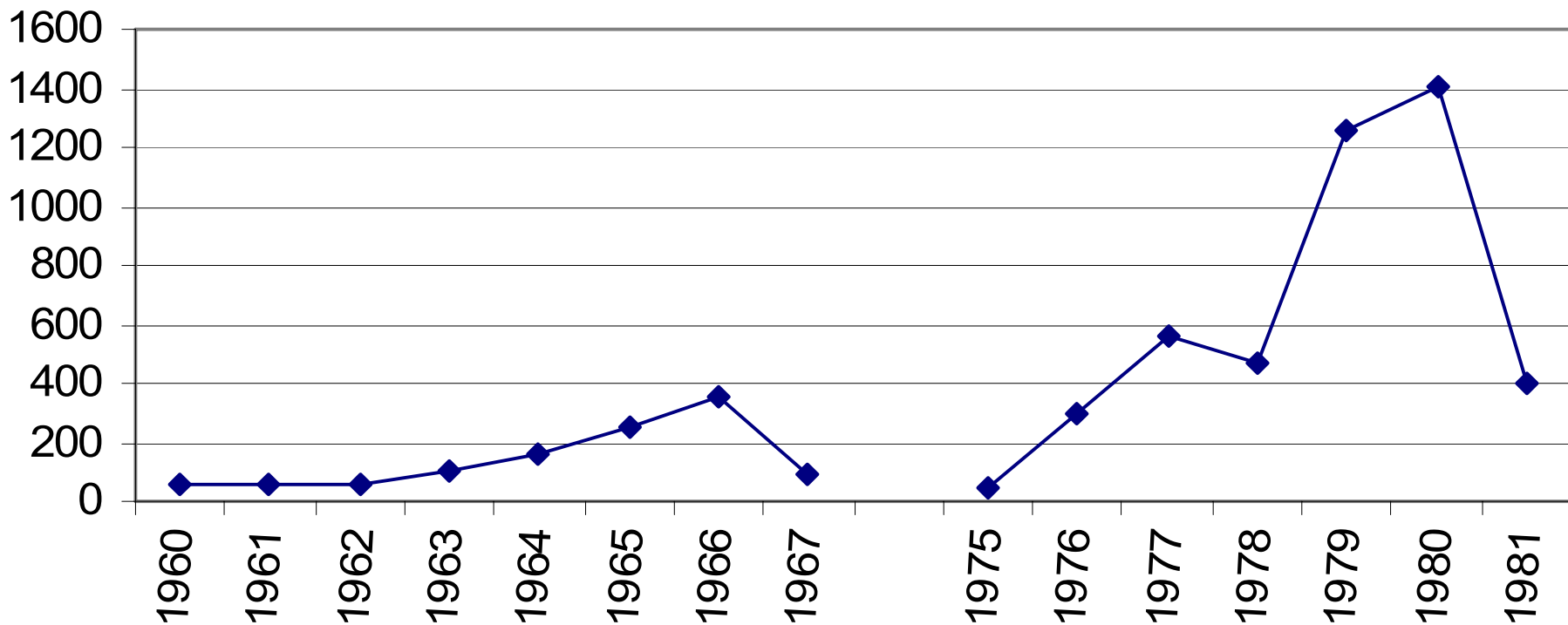
%

ΠΟΣΟΣΤΟ ΦΤΩΧΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1970

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΕΡΓΩΝ: 1960 - 1981 (ΧΙΛ.)

Κρίσεις και μεταρρυθμίσεις στην ελληνική οικονομία,
τέλη 19^{ου} – 21^{ος} αιώνας

Ανοιχτό
Σεμινάριο
Οικονομικής
Ιστορίας

Από την πρώτη στη δεύτερη πετρελαϊκή κρίση, δια μέσου της μεταπολίτευσης

Γιώργος Προγουλάκης
(Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Σχολιαστής:
Χρυσάφης Ιορδάνογλου
(Πάντειο Πανεπιστήμιο)